

**OFIȚERI BASARABENI ÎN ARMATA ROMÂNĂ:
CĂPITANUL ANATOLIE COSTIN DE LA REGIMENTUL 6
VÂNĂTORI DIN BĂLȚI, LA GRUPUL NAVELOR GRĂNICEREȘTI
DIN BRĂILA**

Doina ANGHEL*

Anatolie Costin s-a născut la 16 decembrie 1910, în comuna Băhrinești, județul Soroca, fiind fiul lui Xenofon și al Sofiei, ambii de religie ortodoxă. S-a căsătorit, la 6 noiembrie 1938, cu Ludmila Tolpeghin, nu la biserică, ci în locuința părinților acesteia, din strada Regina Maria, nr. 26, Bălți, după ce obținuse aprobarea nr. 4920 din 1 noiembrie 1938 de la Corpul 4 Armată¹. Nu au avut copii.

După absolvirea celor 8 clase de liceu, a urmat cursurile Școlii de ofițeri de infanterie de la Sibiu, în perioada 1930 - 1932². A absolvit școala cu media 7,04, clasificat al 103-lea din 248 de elevi³, primind gradul de sublocotenent la 1 iulie 1932 și fiind repartizat la Regimentul 6 Vânători din Bălți.

La regiment a fost ofițer subaltern la Compania 5, comandând plutonul în perioada a doua de instrucție, „depunând multă muncă și voință, unite cu o deosebită dragoste în serviciu. A condus bine plutonul, va deveni un bun comandant de pluton”⁴.

În notarea de serviciu pe anul 1933, colonelul Bârgotescu, comandantul Regimentului 6 Vânători din Bălți constata că sublocotenentul Costin Anatolie „a făcut un bun progres ca ofițer subaltern în compania 5”,

* Expert gr. I, Depozitul Central de Arhivă Pitești

¹ Depozitul Central de Arhivă Pitești (în continuare se va cita Dp.C.A.), fond *Diracția Cadre și Învățământ*, născuți anterior anului 1910, căpitani, dosar nr. 511, f. 1.

² *Ibidem*, f. 2.

³ *Ibidem*, f. 40.

⁴ *Ibidem*, f. 5

având „aptitudini militare în bună dezvoltare [...], bune însușiri intelectuale și aptitudini pentru a-și dezvolta și cultura generală și cea profesională. [...] Disciplinat, un bun executant și în general bune însușiri morale. Cu o bună purtare în societate. La școala instructorilor a obținut bune rezultate și pentru serie și pentru gradele pe care le-a format bine. Instruirea plutonului de recruți a cules bune rezultate; are bune aptitudini de instructor și stăpân pe instruirea armei. Un bun organizator și conducător al aplicațiilor cu grupa putând forma pe comandantii de grupă. Un bun comandant de pluton, dovedind aceasta în comanda plutonului. La școala ofițerilor a dat ordine scurte și repede în conducerea plutonului. Ofițerul nu are nici un viciu și merge pe o cale bună, pentru a deveni un bun ofițer”⁵.

La 22 septembrie 1934 a început cursurile Școlii de aplicație pentru infanterie de la Sibiu. Conform certificatului de absolvire, la terminarea cursului s-a clasat pe locul 268 din 521 de absolvenți. Cele mai mari note au fost obținute la Limba iugoslavă (10), Educație militară (8,50), Tactică generală și servicii (8,17), Tactica infanteriei (8), Tactica genului (8), Informații, contrainformații și cifru (8)⁶.

La 1 septembrie 1935 s-a întors la Regimentul 6 Vânători din Bălți, unde a pus în practică cunoștințele dobândite la Sibiu, colonelul Gheorghe Scarlat caracterizându-l astfel: „Inteligent și cu judecată clară. Memoria l-a ajutat în pregătirea sa profesională, bunul simț în formare. Are lucrări personale în care dovedește metodă. Spiritul de observare dezvoltat. Cultura generală în formare. [...] Prestigiul și autoritatea bine înțelese. Bun camarad. Are simțul datoriei. Cu bune maniere în relațiunile sociale. [...] Venit la regiment la 1 septembrie a.c. a luat comanda unui pluton din compania 5, pe care l-a condus cu îndemânare în perioada batalionului, dovedind că știe să aplice logic regulamentele și are ochiul câmpului. Pe timpul manevrelor regale a îndeplinit funcția de adjutant și ofițer informator al Batalionului II, de care însărcinare s-a achitat bine, probând o bună pregătire în sesizarea situațiilor, metodă în lucrări și perseverență”⁷.

A urmat, în anul 1935, cursul de gaze la Centrul de Instrucție pentru Apărare Contra Gazelor⁸, în anul următor obținând aceleași aprecieri pentru aptitudinile militare, mai puțin în ceea ce privea viața personală, în notarea de serviciu pentru perioada 1 noiembrie 1936 - 31 octombrie 1937 fiind consemnat faptul că „trebuie urmărit și îndrumat în viața socială, căci e o

---

⁵ *Ibidem*, f. 43.

⁶ *Ibidem*, f. 9.

⁷ *Ibidem*, ff. 10 - 11.

⁸ *Ibidem*, f. 18.

fire sentimentală, datorită cărui fapt e dezechilibrat în cheltuieli, având prea multe datorii pentru un tânăr ofițer”⁹.

A fost avansat locotenent la 8 iunie 1937¹⁰, desfășurându-și activitatea la fel de bine ca și până atunci, fiind remarcat de comandantul Regimentului 6 Vânători, colonelul Andriescu Gh. Ioan, pentru că a „comandat în aplicație Compania de pușcași, iar în diferite situații în care a lucrat, a luat măsuri judicioase și corespunzătoare, dovedind că poate să comande în foarte bune condițiuni o companie de pușcași în luptă”¹¹.

Începând cu anul 1938, a avut și funcția de ofițer cu gazele. „A condus acest serviciu cu pricepere și destoinicie, așa că la toate inspecțiile comandanților, i s-au adus numai laude. A ținut conferințe în oraș în legătură cu apărarea contra gazelor, dovedind că este dotat și vorbește frumos”¹².

Și în anul 1939 a avut o activitate bogată pe linia apărării contra gazelor, după cum reiese din notarea de serviciu: „A ținut ședințe model de predarea instrucției de apărare contra gazelor la cele două batalioane de la reședință, cu rezultate foarte bune. A găsit timpul necesar să se ocupe serios și de acest serviciu, întocmind toate lucrările necesare și supraveghind buna păstrare a materialului de apărare contra gazelor. A întocmit la timp și cu pricepere toate lucrările corespunzătoare. Trebuie să menționez că ofițerul a ținut mai multe conferințe publice din această materie pentru propagandă și pregătirea publicului, bine studiate și expuse cu talent deosebit. În perioada concentrărilor din septembrie a fost de un real folos comandantului său de companie, pe care l-a înlocuit adesea cu toată competența”¹³.

A urmat o perioadă destul de zbuciumată pentru statele lumii, în special pentru România, căreia urmau să îi fie anulate, cu brutalitate, de Germania și U.R.S.S. toate sacrificiile umane și materiale ale soldaților români și ale populației civile, din timpul Primului Război Mondial, toate eforturile și demersurile politice și diplomatice românești din perioada războiului și din timpul Conferinței de Pace de la Paris, toate deciziile care se regăseau în sistemul de tratate versaillez.

Cei doi mari dictatori ai istoriei, nemulțumiți de prevederile păcii mondiale de după Marele Război, animați de dorințe revanșarde, în cazul Germaniei, și de visul de expansiune teritorială, în cazul U.R.S.S., au ajuns

---

⁹ *Ibidem*, f. 15.

¹⁰ *Ibidem*, f. 2.

¹¹ *Ibidem*, f. 17.

¹² *Ibidem*, f. 16.

¹³ *Ibidem*, ff. 17, 19.

la o nefirească înțelegere de a-și împărți sferile de influență și dominație asupra Europei și a lumii și de a restaura o nouă ordine mondială.

Astfel, la 23 august 1939, se semna Pactul Ribbentrop-Molotov. Deși în aparență era un tratat de neagresiune între Germania și U.R.S.S., acesta conținea un protocol adițional secret, care prevedea clar acea împărțire în sfere de dominație între cele două puteri, de la Marea Baltică la Marea Neagră. Deși, inițial una dintre cele trei clauze ale tratatului prevedea anexarea Basarabiei de către Stalin, acesta a cerut, ulterior și Bucovina, teritoriu care nu aparținuse Rusiei. Acest lucru l-a nemulțumit pe Hitler, care nu era dispus să satisfacă pretențiile Moscovei și să pericliteze și mai mult relația cu România, având nevoie de rezervele de petrol și cereale pe care țara noastră le furniza în baza contractului economic încheiat în 1939. Intransigența lui Hitler pe de o parte și dorința lui Stalin de a menține alianța cu Germania, pe de altă parte, au salvat mare parte din Bucovina românească, fiind anexat doar nordul provinciei¹⁴.

În seara zilei de 26 iunie 1940, la ora 22, Molotov l-a convocat pe ministrul român la Moscova, Gheorghe Davidescu, pentru a-i înmâna prima notă ultimativă privind cedarea Basarabiei și Bucovinei de Nord către U.R.S.S.¹⁵. Potrivit stenogramei întâlnirii, Gheorghe Davidescu, după ce a ascultat și a primit textul notei informative, a susținut drepturile românești în Basarabia și Bucovina de Nord, afirmând că „Basarabia a fost de cinci secole românească [...] Bucovina niciodată nu a aparținut Rusiei”¹⁶. În continuare a afirmat că ar fi fost în interesul U.R.S.S. ca la granița de Vest să existe „o Românie puternică, unită în frontierele ei etnice și istorice”¹⁷. În timpul întrevederii, Molotov i-a precizat plenipotențiarului român faptul că Bucovina de Nord reprezenta un „mijloc de despăgubire” a pierderii suferite prin „ocuparea” Basarabiei de către România, iar U.R.S.S. aștepta chiar a doua zi răspunsul guvernului de la București, care nu putea fi decât favorabil¹⁸. Specific politicii externe staliniste, prezentarea notei ultimative a fost făcută sub amenințarea cu recurgerea la forță în cazul neacceptării ei, formula fiind cuprinsă în prevederea care trimite la situația existentă,

---

¹⁴ Gheorghe Buzatu, *Paradigme ale tragediei Basarabiei*, Editura Vicovia, 2013, pp. 7 - 8.

¹⁵ Alesandru Duțu, Maria Ignat, *1940. Drama României. Rapt și umilință*, Editura Universal Dalsi, București, 2000, pp. 86 - 87.

¹⁶ Vitalie Văratîc, *Șase zile din istoria Bucovinei. (28 iunie-3 iulie 1940). Invasia și anexarea Nordului Bucovinei de către U.R.S.S.*, Institutul Bucovina, Basarabia, Rădăuți, 2001, pp. 199 - 200.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Gheorghe Buzatu, *op. cit.*, p. 13.

marcată de faptul că „slăbiciunea militară a U.R.S.S. a trecut în domeniul trecutului”¹⁹.

Molotov respinsese orice idee de tergiversare, considerând că nu mai este nimic de negociat, poate doar în privința evacuării trupelor românești din Basarabia și nordul Bucovinei, care ar fi trebuit să înceapă chiar a doua zi, trebuind să fie simultană cu intrarea trupelor sovietice între Nistru și Prut, asupra acestui fapt, Molotov urmând să se consulte cu liderii armatei sovietice și, ulterior, să îi comunice răspunsul lui Davidescu²⁰. Prin urmare, la 28 iunie 1940, la ora 1,25, Gheorghe Davidescu revenea la sediul Ministerului Afacerilor Externe al U.R.S.S. pentru a primi al doilea ultimatum sovietic, în momentul înmânării, Molotov adăugând că guvernul rus nu mai admitea amânări, expirând deja toate termenele. Davidescu a transmis la București nota ultimativă, guvernul român cerându-i printr-o telegramă, să înștiințeze în cursul zilei, la ora 11.00, partea sovietică, despre acceptul României de a evacua teritoriul dintre Prut și Nistru, decizie explicată prin dorința guvernului de la București de a evita „gravele urmări pe care le-ar fi avut recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei”²¹.

Ocuparea Basarabiei și a Nordului Bucovinei s-au produs rapid și intempestiv, ca o lovitură năucitoare pentru autoritățile române, deși problema recuperării Basarabiei de către Stalin fusese lansată încă de la 29 martie 1940, în timpul Sesiunii a VI-a a Sovietului Suprem al U.R.S.S., în urma discursului tranșant al ministrului sovietic de externe, V. Molotov. Cele două note ultimative din 26, 28 iunie 1940, de anexare și retragere a autorităților și armatei române în decurs de 24 ore, au avut un efect devastator asupra clasei politice și societății românești, în ansamblul ei, ce nu a putut fi contracarat cu niciun demers pe lângă oficialii germani. Aceștia, fideli înțelegerilor avute cu sovieticii, au încurajat autoritățile române să cedeze și să se retragă din teritoriile românești, pentru a preveni un conflict armat, între cele două părți, care nu le-ar fi fost favorabil.

În anul 1940, locotenentul Anatolie Costin era tot la Regimentul 6 Vânători din Bălți, îndeplinind serviciul de „adjutant al regimentului, ofițer informator și ofițer cu gazele”. A fost mobilizat în perioada 28 iunie 1940 - 15 noiembrie 1940, iar în calitate de adjutant a „depus muncă neobosită pentru a face față numeroaselor lucrări ce i s-au cerut în perioada concentrărilor și mobilizării, dovedind că posedă bine toate regulamentele și le aplică judicios. [...] Din ianuarie 1940 a condus și serviciul de informații

---

¹⁹ *Ibidem*, pp. 13 - 14.

²⁰ Vitalie Văratîc, *op. cit.*, p. 216.

²¹ *Ibidem*, p. 220.

în corp, cu rezultate foarte bune. A întocmit toate lucrările periodice bine și le-a înaintat la timp”²².

Regimentului 6 Vânători i-au fost repartizate, la 15 august 1940, 6 tunuri de calibrul 76,2 mm, comanda plutonului fiindu-i încredințată locotenentului Anatolie Costin. Acesta, „cu oameni fără nicio pregătire la acest material, prin stăruința și munca neobosită, în mai puțin de o lună i-a pregătit și pus în stare să poată întrebuința materialul pe câmpul de luptă în condițiuni excelente. [...] Și anul acesta a ținut conferințe de specialitate apărare contra gazelor în zona Bălți, la cererea orașului, bine pregătit și foarte mult apreciat și ascultat de populația civilă”²³.

La 11 iunie 1941 a fost mutat la Brăila, la Grupul Navelor Grănicerești, după ce fusese detașat pentru o scurtă perioadă la Divizia 14 Infanterie, unde avusese de executat „lucrări de birou”, de care se achitase în mod lăudabil.

Grupul Navelor Grănicerești luase ființă la 1 aprilie 1920, prin transformarea Companiei Echipaje, mutată de la Galați la Brăila în anul 1919²⁴. Înzestrarea acestei unități consta, în 1920, din 50 de lotci construite în România, cărora li s-au adăugat, în 1923, 15 șalupe de pază construite în Italia²⁵.

La 18 martie 1933 a fost introdusă artileria în dotarea grănicerilor, prin înființarea, la Regimentul 8 Grăniceri Instrucție, a 4 secții de tunuri de câmp pentru batalioanele de grăniceri de pe Nistru. Grupul Navelor

---

²² Dp. C.A., fond *Direcția Cadre și Învățământ*, născuți anterior anului 1910, căpitani, dosar nr. 511, f. 20.

²³ *Ibidem*.

²⁴ Sever Neagoe, Gheorghe Văduva, Ilie Tender, *Istoria grănicerilor și începutul poliției de frontieră*, Editura Scaiul, București, 2004, p. 246.

²⁵ *Ibidem*.

Grănicerești avea, la acea oră peste 20 de șalupe și ambarcații auxiliare, dispozitivul de pază fiind întărit prin înființarea de noi subunități²⁶.

La 1 septembrie 1938, în cadrul Corpului Grănicerilor erau 4 brigăzi cu 8 regimente de pază, un regiment de artilerie și Grupul Navelor Grănicerești, însumând un total de 27.912 militari²⁷. Evenimentele din perioada 1939 - 1941 au avut influențe și asupra grănicerilor, aceștia pierzând o parte din resursele umane și materiale de mobilizare. Acest lucru a determinat refacerea tuturor planurilor de mobilizare, operative, reorganizarea trupelor și a dispozitivelor de pază pe 986 de km din cei 3.400 km de frontieră ai României la acea dată, Corpul grănicerilor având un efectiv de 32.289 de militari²⁸.

La Grupul Navelor Grănicerești i s-a încredințat comanda unui pluton de recruți, pe care i-a instruit și după repartizarea acestora la nave, locotenentul Anatolie Costin fiind detașat la compania respectivă, pentru „întreținerea instrucției infanteristice și continuarea tragerilor”²⁹. Comandantul Grupului Navelor de Grăniceri îi făcea astfel prima caracterizare: „Cultură profesională aleasă. Ofițer distins se remarcă printr-un caracter deschis și printr-o desăvârșită camaraderie. Inteligent, cu judecată clară. La curent cu toate regulamentele și toate directivele date în cursul și în anii de campanie. Activ în timpul campaniei contra sovietelor. A condus un detașament de 100 de oameni care, împreună cu unități din Divizia de Dunăre a procedat la curățirea Deltei de parașutiști și teroriști”³⁰.

La 24 ianuarie 1942 a primit gradul de căpitan³¹ și, la 12 iunie 1942, i se încredința „sarcina foarte grea de a instrui o companie de 450 de recruți (2 contingente) cu o insuficientă încadrare și cantitativ și calitativ a reușit totuși printr-un efort excepțional să suplinească această lipsă și să prezinte la sfârșitul perioadei o unitate foarte bine pregătită pentru război”³².

Grupul Navelor de Grăniceri a făcut parte din armata de operațiuni în perioada 22 iunie 1941 - 1 februarie 1943, prin urmare, căpitanul Anatolie Costin avea un stagiul de 7 luni pe front. Cu toate acestea, a solicitat, printr-un raport, plecarea pe front, aceasta fiind aprobată și putând să îi dea curs „imediat ce se va prezenta un înlocuitor”, după cum nota generalul de corp

---

²⁶ Sever Neagoe, *Teritoriul și frontierele în istoria românilor*, Editura Ministerului de Interne, București, 1995, p. 117.

²⁷ Sever Neagoe, Gheorghe Văduva, Ilie Tender, *op. cit.*, p. 250.

²⁸ *Ibidem*, pp. 265, 272.

²⁹ Dp.C.A., fond *Direcția Cadre și Învățământ*, născuți anterior anului 1910, căpitani, dosar nr. 511, f. 24.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*, f. 2v.

³² *Ibidem*, ff. 25, 26.

de armată Ion Negulescu, comandantul Trupelor de Grăniceri, viitor ministru de război începând cu 7 decembrie 1944³³.

Și caracterizarea făcută pentru perioada 1 noiembrie 1943 - 31 octombrie 1944 conține laude la adresa aptitudinilor căpitanului: „Judecată clară, cu mult discernământ. A dovedit spirit de metodă în acțiunea întreprinsă. Posedă o cultură morală frumoasă, iar cea profesională pusă la punct. A dovedit a fi un bun instructor și educator. Disciplinat și autoritar în același timp. Este pătruns de spiritul datoriei și foarte bun camarad. Posedă într-un grad înalt curajul răspunderii. Devotat carierei, a dovedit mult patriotism, a cerut voluntar plecarea pe front. [...] Bun camarad tot timpul a îndeplinit funcția de șef al serviciului operații și comandant al companiei armament. În orice situație a fost pus batalionul, a luat hotărâri judicioase³⁴.

La 7 aprilie 1944 a fost detașat la Batalionul 7 Vânători de Munte Deva, cu care a luptat pe front, la 23 august 1944 fiind dat dispărut în luptele din nordul Moldovei. A fost luat în evidența Cercului Teritorial Hunedoara, apoi șters din controale la 11 august 1945 și mutat în evidența Cercului Teritorial Severin, „familia având domiciliul în Timiș”³⁵, care l-a preluat „în poziția dispărut”, fiind, de fapt, căzut prizonier. Sintagma „dat dispărut” este des întâlnită în documentele operative militare. Inițial era folosită doar pentru militarii care dezertau, trecând de bună voie la inamic sau pentru cei care se rătăceau în cadrul propriilor trupe. Ulterior, a fost extinsă folosirea ei și în cazul celor capturați, care erau considerați „dispăruți” până ce o comisie de cercetare analiza fiecare caz și stabilea care au fost împrejurările care au dus la dispariția militarului.

Modul în care militarii români au căzut în prizonierat în U.R.S.S. și privațiunile la care au fost supuși vor influența atât situația politică internă a României postbelice, cât și pe cea externă. Participarea României la război, alături de Germania, a costat armata română, după unele surse, aproximativ 100.000 de morți și 180.000 de prizonieri de război³⁶. Odată cu încetarea operațiunilor armatei române împotriva armatei sovietice pe frontul din Moldova, la 23 august 1944, ofensiva Armatei Roșii s-a concretizat în capturarea, dezarmarea și internarea unui număr de aproximativ 130.000 de soldați și ofițeri ai armatei române, considerați prizonieri de război și transportați în Uniunea Sovietică. În urma insistențelor părții române, reprezentanții sovietici au consimțit la retrocedarea prizonierilor români

---

³³ *Ibidem*, f. 26.

³⁴ *Ibidem*, f. 27.

³⁵ *Ibidem*.

³⁶ Reuben H. Markham, *România sub jugul sovietic*, Fundația Academică Civică, București, 1996, p. 292.

căzuți după 23 august 1944³⁷. Această mărinimie a guvernului sovietic s-a concretizat prin înapoierea unui număr infim de prizonieri români față de zecile de mii rămași încă în U.R.S.S. și supuși atât unui aspru regim de detenție, cât și inoculării ideologiei comuniste. Este lesne de înțeles că acei oameni își pierduseră orice speranță că se vor mai întoarce vreodată în țară.

Coloană de vânători de munte prizonieri în 1944

Trebuie precizat faptul că în U.R.S.S., statutul juridic al prizonierilor de război, atât în timpul războiului, cât și după încheierea lui, era reglementat în baza „Regulamentului cu privire la prizonierii de război”, adoptat la 1 iulie 1941, prin acesta fiind prevăzute condițiile de detenție a prizonierilor de război, folosirea lor la munci, răspunderea penală și disciplinară în caz de nerespectare a ordinilor³⁸. Regulamentul sovietic conținea doar 31 de articole, față de Convenția de la Geneva din 1929, care avea 97, existând deosebiri esențiale. Astfel, în actul sovietic nu se prevedea separarea prizonierilor pe criterii etnice, nu se stabilea rația alimentară pentru fiecare persoană deținută, nu era interzisă folosirea prizonierilor de război ca mână de lucru în scopuri militare, respectiv fabricarea și transportul armelor și munițiilor, construcția de fortificații³⁹.

---

³⁷ Stelian Neagoe, *Istoria politică a României între 1944 - 1947*, Editura Noua Alternativă, București, 1996, pp. 44 - 46.

³⁸ *Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941 - 1956*, coord: Vitalie Vărat, Editura Monitorului Oficial R.A., București, 2013, pp. 4 - 8.

³⁹ *Ibidem*.

Până în vara anului 1945 s-au întors din U.R.S.S. doar foștii prizonieri care încadraseră diviziile „Tudor Vladimirescu” și „Horea, Cloșca și Crișan”. Era evident interesul noului regim politic în repatrierea unui număr cât mai mare de prizonieri prelucrați ideologic, cabinetul Groza întrezărind în această chestiune o modalitate de a obține atât capital politic, cât și noi aderenți. Este adevărat, că nu toți prizonierii întorși în cadrul celor două divizii au îmbrățișat cauza guvernului Petru Groza. Pentru unii dintre ei, factorii determinanți au fost de departe de ordin personal, uman. În mod cert condițiile grele de detenție și perspectiva eliberării, dorința de a-și revedea familiile au fost hotărâtoare pentru înscrierea multor prizonieri în cele două divizii. Ca dovadă și faptul că, odată ajunși în țară, un mare număr dintre ei vor dezerta, apărând numeroase probleme în identificarea dezertorilor⁴⁰.

La 10 februarie 1947 era semnat Tratatul de pace dintre Națiunile Unite și România, care a determinat evoluția ulterioară a repatrierii prizonierilor de război români, potrivit articolului 20 aceștia urmând să fie „repatriați cât mai curând cu putință, conform angajamentelor stabilite între fiecare din Puterile care dețin pe acești prizonieri și România”⁴¹.

Eliberarea prizonierilor români s-a făcut cu o întârziere nemaîntâlnită în istoria conflictelor militare, mulți dintre aceștia fiind exterminați în lagăre de muncă sau închisori, fără ca guvernele României să fi întreprins acțiuni de amploare pentru eliberarea lor, supraviețuitorii fiind eliberați chiar și după 12 ani de detenție în U.R.S.S., etapa finală a repatrierii consumându-se abia în anul 1956⁴².

Căpitanul Anatolie Costin s-a înapoiat din prizonierat din U.R.S.S. la 11 noiembrie 1948, fiind unul dintre cei 14.962 de prizonieri români programați să fie repatriați în perioada octombrie - decembrie 1948⁴³. A fost trimis la comisia de cercetare a prizonierilor de pe lângă Regiunea a III-a Militară, fiind găsit nevinovat, conform ordinului nr. 108.700/1948.

La 1 decembrie 1948 a fost trecut în rezervă, în baza Legii 293/1947, iar la 7 aprilie 1951 era șters din evidențele Centrului Militar al Orașului Lugoj și preluat de Centrul Militar al raionului 23 August București, întrucât își stabilise domiciliul pe strada General Dimitrie Salmen, nr. 9⁴⁴.

---

⁴⁰ *Ibidem*, pp. 297 - 299.

⁴¹ *Ibidem*, p. XXXIV.

⁴² *Ibidem*, p. 817.

⁴³ *Ibidem*, p. XXXV.

⁴⁴ Dp.C.A., fond *Direcția Cadre și Învățământ*, nașcuția anterior anului 1910, căpitani, dosar nr. 511, f. 27.

Generația prizonierilor de război români a fost generația martoră a schimbărilor dure impuse societății române de regimul comunist, pe fondul crizei umanitare a războiului, dimensiunea adevărată a tragediei acestora putând fi doar bănuită.

***BASARABIAN OFFICERS IN THE ROMANIAN ARMY:
CAPTAIN ANATOLIE COSTIN FROM THE REGIMENT OF 6
HUNTERS FROM BĂLȚI, TO THE GROUP OF BORDER SHIPS
FROM BRĂILA***

-abstract-

Key words: The Military School, military career, Second World War, prisoner.

The article presents the activity of Officer Anatolie Costin. Born in Bassarabia, he attended The Military School in Sibiu and was assigned to the 6th Hunters Regiment in Bălți. The historical context and the events unfolded before and during the Second World War also left their mark on the military career of Anatolie Costin, who arrived, in 1941, at the Border Guard Group from Brăila. He participated in the Second World War, between August 23, 1944 and November 11, 1948 he was a prisoner in the U.R.S.S., after which he settled in Bucharest.